

Говор предсједавајућег Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ др Дениса Звиздића на Конференцији поводом 9. децембра – Међународног дана борбе против корупције

Сарајево, 8. децембар 2022.

“Директоре Концију, поштовани замјеници директора, цијењени представници међународних институција и организација цивилног друштва, уважени представници медија и академске заједнице, даме и господо, част ми је бити данас са вама и отворити Конференцију поводом 9. децембра Међународног дана борбе против корупције. Ради се о теми која је за мене као политичара и јавног функционера јако битна, али ми је битна и као човјеку. Као политичару битно ми је да као држава имплементирамо све обавезе које смо преузели потписивањем и ратифицирањем Конвенције Уједињених народа против корупције, да имамо квалитетну, јаку и кадровски оспособљену Агенцију за превенцију корупције и координацију борбе против корупције, да имамо квалитетне законе о спречавању сукоба интереса и да имамо јаке кантоналне и ентитетске уреде за борбу против корупције. Међутим, као човјеку ми је битно да се борим и осудим оно што је суштина латинске ријечи „corruptio“ од које је и настао појам „корупција“, а то је поквареност. Морална поквареност друштва. Друштвена неправда. То је права и суштинска дефиниција корупције. Корупција је основни узрок пропасти цивилизација и држава. Хисторија је то небројено пута показала. Наравно, нити једна пропаст цивилизације или државе не дешава се преко ноћи. То је период који често траје деценијама, па и стољећима. Зато је корупција опасна, јер често не примијетите одмах њене негативне ефекте. То је као болест која се мултиплицира и расте у организму једног друштва, али не показује симптоме. А једном када се појаве симптоми, тада већ буде касно. Зато је превенција врло важан аспект корупције који није ништа мање важан од саме борбе против корупције.

Озбиљна и системска борба против корупције бит ће један од мојих личних приоритета у овом мандату, али и један од приоритета нове коалиционе већине

на државном нивоу. У том смислу предстоји нам пуно посла. Већ имамо спреман Закон о спречавању сукоба интереса у институцијама Босне и Херцеговине који можемо усвојити већ на првој наредној сједници Представничког дома. Наравно, тај Закон мора бити у складу са европским стандардима и то је нешто на чему ћу инсистирати. На нивоу Парламента БиХ ојачат ћемо Комисију за рјешавање сукоба интереса, која је у претходном мандату одржала само неколико сједница, без значајнијих одлука. У ту Комисију ћемо овај пут бирати људе који истински желе да се боре против корупције и неправде у овом друштву, а не страначке послушнике који блокирају њен рад у циљу заштите својих страначких колега. Такођер, инсистираћу да Вијеће министара БиХ приоритетно у новом сазиву усвоји Стратегију за борбу против корупције у БиХ за наредни четворогодишњи период. То нам је законска обавеза, али и обавеза на ЕУ путу. И коначно, учинит ћу све што је у мојој моћи да кроз усвајање Буџета и на друге начине ојачам Агенцију за превенцију корупције и координацију борбе против корупције и да дам пуну подршку новом руководству Агенције да започне конкретне и системске кораке у циљу борбе против корупције у складу са надлежностима које има.

Вјерујем да сви знате да је меритократија један од главних политичких принципа за који се залажем кроз цијелу политичку каријеру. Меритократија је начело које каже да најобразованији и најспособнији људи у друштву требају обављати најважније политичке и јавне функције, и да само то треба бити критериј зашто неко треба бити именован на неку функцију. Нажалост, код нас у политици преовладавају критерији полтронства и подаништва, те се на основу тога постављају на најважније положаје. То је по мени кључни разлог зашто у Босни и Херцеговини имамо овако висок степен корупције. Према индексу перцепције корупције који сваке године објављује Transparency International Босна и Херцеговина је од 180 земаља свијета на 110 мјесту. То је поражавајући податак и вријеме је да почнемо мијењати ту перцепцију. Јер корупција, с обзиром да је тешко доказива у правосудним поступцима, често се мјери опћим друштвеним дојмом, односно перцепцијом. Таква перцепција се може мијењати, али не само ријечима, већ дјелима. Требамо дати подршку правосуђу, организацијама цивилног друштва и релевантним уредима за борбу против корупције да се не

плаше истраживања и процесуирања свих људи за које се сумња да су починили одређена коруптивна дјела, без обзира ко су ти људи. Нико не смије бити изнад закона, и нико не смије бити заштићен од провјере. Такођер, требају нам именована способних и образованих, требају нам млади и прогресивни људи на најважнијим функцијама, јер само тако можемо кренути у потребне реформе. Када се то деси вјерујем да ће се промијенити и сама перцепција корупције у БиХ.

До сада смо у политичком животу БиХ имали концепт негативне селекције. Шта то значи? То значи да су се на кључне позиције именовали некомпетентни људи, а што је за последицу имало економско, морално, политичко и свако друго назадовање државе. То не кажем само ја. То показују сви релевантни показатељи. Истовремено, систем генералне превенције не постоји. То значи да људи који примијете да корупција пролази некажњено прихватају корупцију као саставни дио друштвене свакодневнице, те и сами почињу учествовати у коруптивним радњама. Свакодневно свједочимо таквим случајевима, од шалтера у опћини, до болнице, па до преласка границе. То мора престати. Људи морају постати демотивирани за учешће у коруптивним радњама. А то могу постати само кроз системско и синхронизовано дјеловање влада, парламената, правосуђа, полиције, уреда за борбу против корупције и цивилног друштва. То је систем у којем ако једна карика закаже цијели механизам може бити у квару. То је између осталог и један од разлога зашто ћемо јачати правосудне и полицијске институције, те уреде за борбу против корупције у БиХ, давати подршку пројектима цивилног друштва и побољшавати легислативни оквир. Мене и високи Дом којим предсједавам у том процесу можете посматрати као партнера. Желим вам успјешан рад током свих панела, квалитетне дискусије и да ћете заједно доћи до важних закључака о којима ћете, надам се, обавијестити и мене и мој кабинет.” (крај)